

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	2To/5/2012
Identifikačné číslo spisu:	9511100181
Dátum vydania rozhodnutia:	13.11.2012
Meno a priezvisko:	JUDr. Peter Krajčovič
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2012:9511100181.3

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Petra Krajčoviča a sudcov JUDr. Ing. Antona Jakubíka a JUDr. Libora Duľu v trestnej veci proti obžalovanému X. Q. pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. a iné na verejnom zasadnutí 13. novembra 2012 v Bratislave o odvolaní obžalovaného X. Q. proti rozsudku Špecializovaného trestného súdu z 21. júna 2012, sp. zn. PK - 2 T 45/2011, takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. d/, f/, ods. 2 Tr. por. napadnutý rozsudok sa zrušuje vo výroku o treste a vo výroku o náhrade škody.

Na základe § 322 ods. 3 Tr. por. sa obžalovaný X. Q., nar. XX. T. XXXX vo I., trvale bytom B., ul. B. XXXX/XX, od 29. júna 2011 vo väzbe, t.č. v Ústave na výkon väzby Banská Bystrica

o d s u d z u j e

podľa § 144 ods. 2 Tr. zák. s poukazom na § 38 ods. 8 Tr. zák., veta posledná a s použitím § 41 ods. 1 a § 42 ods. 1 Tr. zák. na úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody na 25 (dvadsaťpäť) rokov.

Podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák. sa obžalovaný na výkon trestu odňatia slobody zaraďuje do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. sa spolu s uložením súhrnného trestu zrušuje výrok o treste v právoplatnom rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo 7. júna 2012, sp. zn. 46 T 27/2007, ktorým bol obžalovaný X. Q. odsúdený za trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 1, 4 písm. b/ Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 2 (dva) roky s podmieneným odkladom jeho výkonu na skúšobnú dobu v trvaní 3 (tri) roky ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. a § 78 ods. 1 Tr. zák. sa obžalovanému ukladá ochranný dohľad na dobu 3 (troch) rokov.

Podľa § 77 ods. 1 písm. a/, b/, c/ Tr. zák. je odsúdený po prepustení z výkonu trestu odňatia slobody povinný:

- oznamovať potrebné údaje o spôsobe a zdrojoch svojej obživy a tie aj preukazovať,

- osobne sa hlásiť v určených lehotách,
- vopred oznamovať vzdialenie sa z miesta bydliska uvedeného v rozhodnutí súdu.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. sa obžalovanému ukladá povinnosť nahradiť poškodeným A. H., nar. XX.XX.XXXX a Mgr. F. H., nar. X.XX.XXXX obaja narodení v B. a obaja bytom X. V. XX, B. XX škodu vo výške 1 528,62 eur.

Podľa § 288 ods. 2 Tr. por. sa poškodení A. H. a Mgr. F. H. so zvyškom nároku na náhradu škody odkazujú na občianske súdne konanie.

Odôvodnenie

Rozsudkom Špecializovaného trestného súdu z 21. júna 2012, sp. zn. PK - 2 T 45/2011, bol obžalovaný X. Q. uznaný za vinného v bode 1/ z obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. a zo zločinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c/ Tr. zák., v bode 2/ z prípravy na obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 13 ods. 1, § 144 ods. 1, 2 písm. d/, e/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. i/ Tr. zák. a na § 140 písm. c/ Tr. zák. a v bode 3/ z prečinu nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/ s úmyslom usmrtenia poškodeného JUDr. J. H., nar. XX.XX.XXXX, a úmyslom následne sa obohatiť vecami ktoré mal tento na sebe a pri sebe po tom, ako dňa 21.06.2011 a 22.06.2011 telefonicky požiadal o pomoc P. A. o poskytnutie odvozu a zabezpečenie "tichého miestečka" v katastrálnom území v okolí bydliska P. A., dňa 22.06.2011 v čase okolo 21.39 hod. vylákal poškodeného JUDr. J. H. z objektu Casino - Cafe Reduta v Bratislave na Medenej ulici k motorovému vozidlu zn. BMW X6, čiernej farby, EČ: BA 202 UO, ktoré poškodený JUDr. J. H. užíval a následne ho v interiéri vozidla zaparkovanom na Námestí Ľ. Štúra v presne nezistenom čase okolo 22.00 h. na zadnom sedadle, za sedadlom vodiča, usmrtil ôsmimi strelnými ranami do oblasti pravej prednej a bočnej strany hrudníka zo samopalu vz. 61 (Škorpión), v. č. C 1231 kalibru 7,65 mm Browning, a ihneď potom sa na predmetnom motorovom vozidle, hodnota ktorého bola určená na sumu 44.480,- € premiestnil z Bratislavy do Vrábľov za účelom ukrytia tela obete v okolí tohto mesta, kde sa dňa 22.06.2011 približne o 23.30 hod. stretol s P. A. na benzínovom čerpadle OMV, a odtiaľ sa X. Q. na vozidle poškodeného a P. A. na svojom vozidle zn. Hyundai HP Terracan, EČ: LV 687 DD, presunuli do katastrálneho územia obce Jablňovce, kde X. Q. v čase medzi 00.00 hod až 02.00 hod dňa 23.06.2011 vyložil telo poškodeného JUDr. J. H. v poli na pravej strane cesty III. triedy č. 5241 smerom na Počúvadlo, medzi obcami Jablňovce a Baďan a potom sa spolu s P. A. presunuli na uvedených motorových vozidlách do Vrábľov, kde X. Q. vozidlo poškodeného JUDr. J. H. zaparkoval na parkovisku vo Vrábľoch na Sídlišku Lúky 115 vedľa obytného bloku č. 115 a následne presadol do vozidla P. A. a spoločne sa vrátili do Bratislavy

2/ v presne nezistenom čase, v období odo dňa 08.07.2011 do 07.09.2011 v Ústave na výkon väzby v Leopoldove na Gucmanovej ulici č.19/670 v cele č.120 požiadal spoluväzňa T. B., nar.XX.XX.XXXX o pomoc pri fyzickej likvidácii P. A., nar.XX.XX.XXXX, ktorý vystupoval ako svedok proti nemu ako obvinenému v konaní vedenom na ÚBOK P PZ pod ČVS:PPZ-236/BOK-BA-2011 a to tak, že po predchádzajúcej vzájomnej dohode ho požiadal o zabezpečenie "vhodného človeka zvonku", ktorý je schopný za finančnú odmenu fyzicky zlikvidovať P. A., na čo mu T. B. uviedol, že prostredníctvom známeho A. A. je schopný zabezpečiť fyzickú likvidáciu P. A., pričom za túto likvidáciu od X. Q. požadoval finančnú hotovosť vo výške 40.000,- €, z ktorej sumy požadoval zaslať pre A. A. zálohu vo výške 10.000,- € spolu s písomnými pokynmi, ktoré vopred spoločne X. Q. a T. B. pripravili, a to na adresu U. B., Q. ul.č.XXX/XX, B. nad B., kde doručenie finančnej zálohy spolu s pokynmi sľúbil X. Q.

zabezpečiť prostredníctvom svojej obhajkyne Mgr. J. X., ktorej, pri jednej z jej návštev v ÚVTOS a ÚVV Leopoldov, odovzdal uvedené písomné pokyny a požiadal ju o zabezpečenie vyššie uvedenej finančnej zálohy a ich zaslanie na vyššie uvedenú adresu, pričom k vyplateniu zvyšnej sumy malo, po ich predchádzajúcej vzájomnej dohode, dôjsť až po vykonaní fyzickej likvidácie P. A. A. A. doposiaľ nezisteným spôsobom na bližšie nezistenom mieste, kde účelom fyzickej likvidácie P. A. bolo zbaviť sa "nepohodlného svedka" a zabezpečiť potrebné alibi pre X. Q. tak, aby tento dosiahol svoju beztrestnosť v trestnej veci vedenej na ÚBOK P PZ pod ČVS:PPZ-236/BOK-BA- 2011, kde vystupuje ako obvinený pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods.1 Trestného zákona a iné,

3/ od presne nezisteného času do cca 04.00 hod. dňa 23.06.2011, na doposiaľ presne nezistených miestach, najmä však v Bratislave na Vájanského nábreží a na Medenej ulici a následne cestou z Medenej ulice v Bratislave k vodnej nádrži rybníku medzi obcami Drženice a Devičany, revír č. 2-4671-1-4 (ďalej len Drženický rybník) bez povolenia prechovával samopal vz. 61 (Škorpión), v.č. C 1231 spolu so zásobníkom a nábojmi kalibru 7,65 mm Browning, ktoré sú určené do samopalu vz. 61, pričom predmetnú zbraň, po tom, čo na presne nezistenom mieste, v čase okolo 22.00 hod. dňa 22.06.2011 ôsmimi strelnými ranami z predmetnej zbrane usmrtil JUDr. J. H., túto odhodil spolu so zásobníkom do Drženického rybníka, kde táto zbraň spolu s jedným kusom náboja kalibru 7,65 mm Browning v nábojovej komore bola nájdená pri ohliadke miesta nálezu - Drženického rybníka dňa 30.06.2011 v čase o 20.30 hod. a následne zásobník do tejto zbrane bol nájdený pri ohliadke Drženického rybníka dňa 18.07.2011 v čase o 13.20 hod., pričom v zmysle zákona NR SR Č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive v platnom znení, z konštrukčného hľadiska podľa § 4 ods. 1 a ods. 2 písm. b) ide, v prípade samopalu vz. 61 o zbraň kategórie A - zakázanú zbraň a v prípade nábojov kalibru 7,65 mm Browning ide v zmysle vyššie citovaného zákona podľa § 2 ods. 1 písm. g) o strelivo

Za to bol odsúdený podľa § 144 ods. 2 Tr. zák., § 37 písm. h/, písm. m/ Tr. zák., § 38 ods. 4, ods. 8 Tr. zák., § 42 ods. 1 Tr. zák., podľa zásad § 41 ods. 2 Tr. zák. za splnenia podmienok § 47 ods. 1 písm. a/, b/ Tr. zák. na súhrnný a úhrnný trest odňatia slobody na doživotie.

Podľa § 48 ods. 3 písm. a/, b/ Tr. zák. bol na výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom stráženia.

Podľa § 42 ods. 2 Tr. zák. bol zrušený výrok o treste v rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo 7. júna 2012, sp. zn. 46 T 27/2007, ktorý nadobudol právoplatnosť dňom vyhlásenia, a ktorým bol obžalovaný X. Q. odsúdený za trestný čin podvodu podľa § 250 ods. 4 Tr. zák. účinného v čase spáchania skutku na trest odňatia slobody v trvaní 2 roky s podmieneným odkladom výkonu trestu na skúšobnú dobu v trvaní 3 roky ako aj všetky ďalšie rozhodnutia na tento výrok obsahovo nadväzujúce, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením stratili podklad.

Podľa § 228 ods. 1 Tr. por. bola poškodená spoločnosť ARES Security s.r.o. so sídlom Bratislava, Seberíniho 9, odkázaná na konanie o veciach občianskoprávných.

Podľa § 287 ods. 1 Tr. por. bola obžalovanému uložená povinnosť nahradiť poškodeným A. H., nar. XX. H. XXXX a Mgr. F. H., nar. X. Z. XXXX obaja trvalé bydlisko X. V., XX, XXX XX B. XX škodu vo výške 15 969,29 eur.

Podľa § 83 ods. 1 písm. e/ Tr. zák. bolo uložené ochranné opatrenie a to zhabanie 1 kusa samopalu československej výroby vz. 61 (Škorpión), výrobné číslo C 1231 kalibru 7,65 mm Browning a jedného kusa zásobníka, ktoré sa nachádzajú v úschove Okresného riaditeľstva PZ, Oddelenie správnej služby Levice pod evidenčným číslom ORPZ-LV-OPP1-78/2011 s tým, že podľa § 83 ods. 2 Tr. zák. vlastníkom zhabanej veci sa stáva štát.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote obžalovaný X. Q. odvolanie, ktoré odôvodnil prostredníctvom svojho obhajcu. Namietal v ňom správnosť všetkých výrokov prvostupňového rozsudku, vyjmúc výrok o uložení ochranného opatrenia ako aj správnosť postupu konania, ktoré

rozsudku predchádzalo. V súvislosti s týmto konaním ako najpodstatnejšiu námietku uviedol to, že vo veci konal a rozhodol senát, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania (dôvod zrušenia rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. a/ Tr. por.). Pochybnosti o nezáujatosti senátu, či už pre jeho pomer k veci alebo k osobe obžalovaného vyplývajú v prvom rade z toho, že jeho obhajcov v hrubom rozpore s Trestným poriadkom nebolo umožnené oboznámiť sa s dôkazným prostriedkom - obrazovým záznamom, vyhotoveným bezpečnostnou kamerou, umiestnenou na budove Ministerstva životného prostredia, ktorý záznam mal zachytávať priestor, kde malo dôjsť k usmrteniu poškodeného JUDr. J. H. Prvostupňový súd s absurdnou argumentáciou (možné porušenie autorských práv a poškodenie originálu nosiča) mu odmietol vyhotoviť kópiu predmetného záznamu, v dôsledku čoho sa musel osobne dostaviť do budovy súdu za účelom oboznámenia sa s uvedeným dôkazným prostriedkom, pričom na hlavnom pojednávaní 29. mája 2012 sa ukázalo, že mu bol prehratý iný záznam, než ten, ktorý bol ako dôkaz vykonaný na hlavnom pojednávaní. Naplnenie dôvodov vylúčenia senátu z vykonávania úkonov trestného konania predstavuje aj jeho postup spočívajúci v zamietnutí prevažnej väčšiny navrhovaných dôkazov uvedených v podaní zo 16. mája 2012.

Ďalším dôvodom vylúčenia je nevhodné a nedôstojné správanie sa predsedu senátu k jeho obhajcom na hlavných pojednávaniach 20. apríla a 29. mája 2012 a napokon aj forma a spôsob, akým členovia senátu kladli otázky svedkom a znalcom prof. Heretikovi na hlavnom pojednávaní. Pokiaľ konajúci senát o uplatnenej námietke nerozhodol s odôvodnením, že išlo o námietku procesnej povahy, ktorá navyše nebola vznesená bezodkladne, ide o nesprávne závery, keďže jeho nedôvera sa utvárala postupne a definitívny názor o zaujatosti senátu nadobudol až bezprostredne pred vznesením námietky zaujatosti. Chybami trpí aj prípravné konanie, keď svedkom boli kladené neprípustné otázky. Navyše na svedkyňu Mgr. X. bol vyvíjaný psychický nátlak aby táto vypovedala, hoci mala v úmysle využiť svoje právo podľa § 130 Tr. por. Vzhľadom k uvedenému má pochybnosti, či takéto praktiky neboli použité aj vo vzťahu ku svedkom P. A., T. B. a F. A.

Vo vzťahu ku skutku v bode 1/ obžalovaný namietal neexistenciu objektívnej a subjektívnej stránky trestného činu úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. spočívajúcej v úmyselnom usmrtení iného s vopred uváženou pohnútkou. V zhode s obhajobou na hlavnom pojednávaní obžalovaný X. Q. zopakoval, že v prípade usmrtenia poškodeného JUDr. J. H. išlo o nešťastnú náhodu. Iný záver nemožno vyvodiť ani z výpovedí svedkov P. A. a F. B., ktorí neboli osobne prítomní na mieste činu. Tvrdenia svedka P. A., že sa mu priznal k usmrteniu poškodeného zo zistenej pohnútky, uvedené až v jeho neskoršej výpovedi z prípravného konania 5. augusta 2011 a vo výpovedi na hlavnom pojednávaní 4. apríla 2012 sú nepravdivé a nevierohodné, lebo svedok A. o žiadnom motíve v prvotnej výpovedi z 30. júna 2011 nevypovedal, hoci sa ho na to vyšetrovateľ výslovne pýtal. Uvedené nepravdivé tvrdenia sa vo výpovedi P. A. objavili zrejme ako dôsledok neprípustného nátlaku orgánov prípravného konania na svedka, vysokého rizika trestného stíhania svedka a jeho vzatia do väzby (pri domovej prehliadke 26. júna 2011 bola v jeho rodinnom dome nájdená nelegálne držaná munícia) a v neposlednom rade aj preto, že svedok pred jeho výsluchom 5. augusta 2011 bol nepravdivo informovaný o tom, že on (obžalovaný) pripravoval jeho fyzickú likvidáciu. V tejto výpovedi svedok P. A. uviedol aj niektoré nové skutočnosti ako napr., že mal poškodenému odcudiť jeho hodinky zn. Zenith a že si na jeho ošatení všimol znečistenie - pripomínajúce stopy krvi. Toto svedok uviedol až potom, keď znalecké posudky Kriminalisticko-expertízneho ústavu vylúčili prítomnosť takých stôp na jeho ošatení. Podstatné a kľúčové je ale to, že pri výpovedi svedka P. A. 5. augusta 2011 vyšetrovateľ porušil jeho právo na obhajobu, keď vykonal výsluch tohto kľúčového svedka v neprítomnosti jeho obhajcu, hoci mu bolo včas oznámené, že obhajobou poveril nového advokáta. Pokiaľ ide o svedka F. B. tento sa nikdy nevyjadril o forme, spôsobe priebehu skutku, o úmysle a pohnútku, a preto nie je zrejme akými úvahami sa súd spracovával pri hodnotení dôkazov, keď aj výpoveď tohto svedka vyhodnotil v jeho neprospech. Rozhodnutie o jeho vine v bode 1/ nebolo možné oprieť ani o výpovede T. B. a F. A., a to vzhľadom na nízky stupeň ich hodnovernosti vzhľadom k tomu, že ide o osoby pochádzajúce z kriminálneho prostredia, pričom v prípade svedka B. mala byť poškodenou dokonca jeho matka. Navyše v prípade týchto svedkov ide takisto len o sprostredkované dôkazy, lebo o trestnej činnosti mali vedomosť len z niektorých písomností zo spisu, ktorými on disponoval.

Posudkom ale aj výsluchom znalca z odvetvia balistiky Ing. F. Koppa bolo zistené, že samopal vz. 61 (Škorpión) bol schopný streľby aj dávkou (na takýto spôsob streľby podľa konštatovania prvostupňového súdu mala byť zbraň nastavená), čo znamená, že deväť objektívne výstrelných striel bolo možné vystreliť do 0,72 sekundy. Tvrdenie prvostupňového súdu, podľa ktorého mal poškodeného JUDr. H. usmrtiť väčším počtom strelných rán (majúce v konečnom dôsledku preukazovať zavrhnuteľný spôsob vykonania činu) je vzhľadom na rýchlosť streľby irelevantné. Prítom je ale podstatné, že k spusteniu streľby mohlo dôjsť aj náhodným zavadením o spúšť ako to demonštroval na hlavnom pojednávaní. Za účelom odstránenia akýchkoľvek pochybností však mala byť vykonaná rekonštrukcia.

Záver o spáchaní obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy vylučujú aj okolnosti prípadu. Jeho konanie pred činom totiž nevykazuje znaky premysleného, uváženeho konania a jeho správanie po čine nemožno označiť inak ako zmätočné, panické a chaotické. Pokiaľ by usmrtenie poškodeného JUDr. J. H. skutočne premyslene a sofistikovane plánoval tak ako to ustálil prvostupňový súd, potom vyznieva nelogicky aby s týmto bezprostredne pred spáchaním skutku komunikoval telefonicky, a to z vlastnej účastníckej stanice. Takisto je nelogické, aby sa na miesto činu dostavil na vlastnom skútri, pretože za uvedenej situácie aj podpriemerne zmýšľajúcemu človeku muselo byť zrejmé, že by patril medzi prvých podozrivých. Ak by mal úmysel poškodeného usmrtiť, mal by dôvod hneď po čine odísť a nie voziť sa na cudzom motorovom vozidle až do skorých ranných hodín po veľkej časti územia Slovenska s telom poškodeného a osloviť svedka P. A. s prosbou o pomoc v súvislosti so zbavením sa tela poškodeného, pretože takto si „de facto“ vyprodukoval svedka proti sebe, čo sa v skutočnosti aj stalo. Vysvetlenie tohto konania je však jednoduché a síce, že pod obrovským psychickým tlakom nadobudol presvedčenie, že najlepším riešením bude zísť za svedkom A., s ktorým mal dohodnuté stretnutie a za jeho pomoci zbaviť sa tela poškodeného. Pohnútku ako obligatórny znak skutkovej podstaty obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy nemal preukázanú ani prvostupňový súd, ktorý síce uviedol, že konal v priamom úmysle, pričom motívom jeho konania mala byť ziskuchtivosť, ale na druhej strane tento záver spochybnil konštatovaním na strane 32 rozsudku, že súd nemal jednoznačne preukázaný motív pre také konanie a podľa názoru súdu je možné sa len domnievať, že motívom jeho konania mala byť ziskuchtivosť. Vzhľadom na uvedené nie je preto zrejmé z akého dôvodu bol v bode 1/ uznaný za vinného z úkladnej vraždy.

Nepriame dôkazy, resp. okolnosti prípadu vylučujú, že motívom jeho konania bolo zmocniť sa vecí, ktoré mal poškodený pri sebe a na sebe. Hodinky zn. Zenith si prisvojil svedok P. A. keď mu pomáhal s vykladaním poškodeného z motorového vozidla. Ak by tak mal urobiť on ako to ustálil prvostupňový súd, potom zostalo nevysvetlené, prečo si neprisvojil aj zlatú retiazku, ktorú mal poškodený na ruke a takisto jeho mobilný telefón zn. Verta vysokej hodnoty. Záver súdu prvého stupňa, že sa mal zmocniť aj finančných prostriedkov, ktoré mal poškodený pri sebe je arbitrárny lebo napadnutý rozsudok neuvádza žiadny dôkaz, o ktorý sa tento záver opiera. Na úmyselné usmrtenie poškodeného nesvedčí ani výpoveď svedka P. A., že jeho cieľom bolo zmocniť sa sumy 50 000 eur ukrytej za zadnými sedadlami motorového vozidla. Uvedená výpoveď okrem toho, že je nepravdivá je aj nelogická, lebo za naznačenej situácie bolo jednoduchšie sa len do vozidla vlámať a finančné prostriedky odcudziť bez prítomnosti poškodeného. Nesprávny je aj ten záver prvostupňového súdu, že motívom jeho konania bolo aj zbavenie sa dlhu voči poškodenému nakoľko v rámci dedenia pohľadávka poškodeného prešla na jeho dedičov a okrem toho poškodený, ktorý mal aj dlžníkov v porovnaní s ním s veľkými záväzkami, vrátenie pôžičky od neho nežiadal a v tomto smere na neho „netlačil“. Dôvodom jeho konania, z ktorého bol uznaný za vinného v bode 1/ nemohla byť jeho majetková situácia, pretože mal mesačný príjem v sume 800 eur zo závislej činnosti ako aj príjmy z hrania pokru a okrem toho na účte vo VÚB a.s. od roku 2008 sumu okolo 400 000 eur.

Za tohto stavu rozhodnutie o vine v bode 1/ je nesprávne a odôvodnenie napadnutého rozsudku v tejto časti je nepreskúmateľné a v rozpore s ustanovením § 168 ods. 1 Tr. por. Navyše čiastočnou zmenou skutku pridaním zistenia oproti obžalobe, „že konal v úmysle následne sa obohatiť vecami, ktoré mal tento na sebe a pri sebe“ súd prvého stupňa porušil totožnosť skutku. Pri správnom použití zákona a

rešpektovaní zásady „in dubio pro reo“ mal byť v bode 1/ uznaný za vinného nanajvýš z prečinu usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák.

Čo sa týka skutku v bode 2/ ani tam uvedené skutkové zistenia nie sú správne, lebo sú založené výlučne na nepravdivých a nevierohodných výpovediach svedkov T. B. a F. A. z prípravného konania, pretože menovaní na hlavnom pojednávaní odopreli vypovedať (údajne z obavy o život a zdravie svoj a svojich blízkych), v dôsledku čoho prvostupňový súd postupom podľa § 263 ods. 3 Tr. por. prečítal ich výpovede z prípravného konania. V tomto smere išlo o nezákonný a právo na obhajobu porušujúci postup. Označení svedkovia odmietli v konaní pred súdom vypovedať z iných dôvodov než to pripúšťa ustanovenie § 130 Tr. por., preto bolo zákonnou povinnosťou súdu prvého stupňa prinajmenšom pokúsiť sa o to, aby tieto osoby na hlavnom pojednávaní vypovedali. V tomto smere zákon priznáva súdu mnohé právomoci, napr. možnosť uložiť týmto svedkom poriadkovú pokutu, nehovoriac o tej skutočnosti, že ak títo svedkovia skutočne pociťovali obavu o svoj život a zdravie (čo on ale považuje za účelový postoj), bol predseda senátu súdu prvého stupňa povinný prijať vhodné opatrenia na zaistenie ich bezpečnosti (§ 262 Tr. por.). Okrem toho, vzhľadom k tomu, že išlo o kľúčových svedkov bolo potrebné ako v prípade svedka P. A. pribrať do konania znalcov z odboru psychológie za účelom posúdenia ich intelektových a pamäťových schopností, možných sklonov ku skresľovaniu a konfabuláciám. So svedkom T. B. síce preberali rôzne formy obhajoby ale nikdy nikoho nepožiadali o likvidáciu svedka P. A. S takouto iniciatívou vyšiel práve svedok B., pričom on komunikáciu v tomto smere bral len ako formu zabíjania času počas plynutia väzby. Má vážne pochybnosti o tom, či prvostupňový súd venoval vykonanému dokazovaniu náležitú pozornosť, keď uzavrel, že pri jednej z návštev odovzdal Mgr. X. písomné pokyny obsahujúce postup pre usmrtenie svedka P. A.. Písomnosti vydané svedkyňou Mgr. X., ktoré boli prečítané na hlavnom pojednávaní neobsahujú žiadne údaje o likvidácii už spomenutého svedka. Podstatné je však to, že tieto poznámky svedkyňi Mgr. X. odovzdal len za účelom ich zničenia. Poznámky s iným obsahom sa nedostali do dispozície tejto svedkyne a už vôbec nie do rúk A. A., ktorého mal kontaktovať svedok B., k čomu podľa výpovede svedka A. vôbec nedošlo.

Z uvedeného je zrejmé, že písomnosti uvedeného charakteru museli skončiť u neho, čo potvrdzuje, že motáky ďalej nepostupoval ale naopak tieto priebežne likvidoval. Pokiaľ by však aj odvolací súd zdieľal názor, že došlo k príprave na obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy vo vzťahu k svedkovi P. A., ponecháva na zváženie, či nedošlo v zmysle § 13 ods. 3 písm. a/ Tr. zák. k zániku trestnosti prípravy v dôsledku dobrovoľného upustenia od ďalšieho konania smerujúceho k spáchaniu zločinu a odstránenia nebezpečenstva, ktoré vzniklo záujmu chránenému Trestným zákonom z podniknutej prípravy. K naplneniu podmienok tohto ustanovenia by došlo tým, že písomné pokyny diktované mu svedkom T. B. priebežne likvidoval a prikázaním svedkyňi Mgr. X. zlikvidovať písomnosti, ktoré súd nesprávne označil za pokyny na likvidáciu svedka P. A., pričom tento príkaz bol daný dávno predtým ako sa začali preverovať skutočnosti, ktoré sú predmetom trestného stíhania.

V ďalšej časti odvolania namietal obžalovaný X. Q. uložený trest s tým, že tento je neprimerane prísny a mimo trestnej sadzby nakoľko mu mal byť uložený za trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 295 ods. 1 Tr. zák. a prečin usmrtenia podľa § 149 ods. 1, 2 písm. a/ Tr. zák. úhrnný trest odňatia slobody podľa trestnej sadzby uvedenej v § 295 ods. 1 Tr. zák. Trest odňatia slobody na doživotie pri súdom prvého stupňa použitej právnej kvalifikácii jeho konania vychádza z nepresvedčivých záverov posudku znalca z odboru psychológie prof. Heretika, keďže náročné psychologické testy už absolvoval v súvislosti s jeho bývalým povoláním (vodiča ministra spravodlivosti a predsedu vlády) a žiadne patologické črty u neho charakterizované neboli.

Nesprávne postupoval prvostupňový súd aj pokiaľ ide o poškodenými uplatnený nárok na náhradu škody.

O tomto nároku vôbec neprichádzalo do úvahy rozhodovať preto, že poškodení A. a F. H. si svoj nárok na náhradu škody riadne a včas neuplatnili do skončenia vyšetrovania. Okrem toho výrok o náhrade škody je aj vecne nesprávny, lebo súd prvého stupňa žiadnym spôsobom neskúmal skutočnú hodnotu

vecí patriacich poškodenému JUDr. J. H. v čase, kedy malo dôjsť k ich poškodeniu, resp. strate ale výlučne sa opieral iba o doklady preukazujúce ich nadobúdaciú cenu, čo odporuje ustanoveniu § 443 Obč. zák.

Celkom na záver obžalovaný poukázal aj na nedodržanie lehôt určených pre vyhlásenie rozsudku a pre jeho písomné vyhotovenie uvedených v § 171 ods. 4 Tr. por., resp. v § 172 ods. 3 Tr. por.

Z uvedených dôvodov obžalovaný X. Q. navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 321 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a f/ Tr. por. prvostupňový rozsudok v napadnutej časti zrušil a aby podľa § 322 ods. 1 Tr. por. vec vrátil súdu prvého stupňa s príkazom, aby ju v potrebnom rozsahu znovu prejednal a rozhodol, a to v inom zložení senátu (§ 325 Tr. por. veta prvá).

Zástupca Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky navrhol na verejnom zasadnutí odvolanie obžalovaného X. Q. zamietnuť podľa § 319 Tr. por. ako nedôvodné.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací po zistení, že neprichádza do úvahy zamietnutie odvolania podľa § 316 ods. 1 ani zrušenie rozsudku podľa § 316 ods. 3, preskúmal podľa § 317 ods. 1 Tr. por. zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov prvostupňového rozsudku, proti ktorým podal obžalovaný X. Q. odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré mu prechádzalo, pričom na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadal len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por. Po splnení prieskumnej povinnosti v uvedenom rozsahu odvolací súd zistil, že odvolanie obžalovaného X. Q. je dôvodné len sčasti a síce proti výroku o treste a náhrade škody.

Úvodom treba uviesť, že odvolateľom vyčítané porušenia zákona, ktoré podľa neho mali spočívať v nedodržaní lehôt na vyhlásenie rozsudku a jeho písomného vyhotovenia aj keby v skutočnosti nastali, by samy osebe nenaplnili žiadny zákonný dôvod zrušenia rozsudku podľa § 321 ods. 1 písm. a/ až f/ Tr. por. lebo ide o procesné ustanovenia poriadkovej povahy, čo znamená, že nedodržanie dotknutých lehôt nie je postihnutelné žiadnou sankciou podľa Trestného poriadku. V skutočnosti ale v naznačenom smere zo strany prvostupňového súdu k žiadnym pochybeniam nedošlo. Napadnutý rozsudok bol totiž vyhlásený po skončení pojednávania 21. júna 2012, tak ako to predpokladá ustanovenie § 171 ods. 4 Tr. por. a tento bol písomne vyhotovený 6. júla 2012, čo predstavuje posledný deň lehoty desiatich pracovných dní uvedenej v § 172 ods. 3 Tr. por.

Neopodstatnené sú aj námietky obžalovaného o nezákonnosti konania predchádzajúceho napadnutému rozsudku z dôvodu, že vo veci konal a rozhodol senát, ktorý mal byť vylúčený z vykonávania úkonov trestného konania, ako aj v tom smere, že v tomto konaní došlo k hrubému porušeniu jeho práva na obhajobu.

Za porušenie tohto práva nemožno považovať postup súdu spočívajúci v zamietnutí viacerých dôkazných návrhov obžalovaného, pretože obsah práva na obhajobu nemožno vykladať tak, že konajúci súd je povinný vykonať všetky navrhované dôkazy. Podľa zistenia odvolacieho súdu porušenie uvedeného práva a zároveň dôvod na vylúčenie senátu prvostupňového súdu z vykonávania úkonov trestného konania nemohol zakladať postup Špecializovaného trestného súdu súvisiaci s oboznamovaním sa obhajcu obžalovaného s dôkazným prostriedkom - obrazovým záznamom vyhotoveným bezpečnostnou kamerou umiestnenou na budove Ministerstva životného prostredia, ktorý ako bude ešte neskôr uvedený, zachytával aj priestor miesta kde bolo odparkované motorové vozidlo poškodeného JUDr. J. H. zn. BMW, v ktorom došlo k jeho usmrteniu.

Z obsahu spisu vyplýva (zv. 7, č.l. 2039), že 2. apríla 2012 sa dostavili na Špecializovaný trestný súd obhajcovia JUDr. Ján Smetana a JUDr. Vladimír Várinský za účelom prehratia záznamu DVD zo zväzku 1, č.l. 142, pričom podľa úradného záznamu sa tento úkon uskutočnil za prítomnosti technika pojednávacích miestností Ing. Milana Víglašského a zamestnankyne súdu Kataríny Michalovej. Menovaní obhajcovia, ktorí spomenutý úradný záznam podpísali, preštudovali okrem toho spis v rozsahu zväzkov I až IV a požiadali o vyhotovenie kópie spisu podľa predloženej prílohy, ovšem

nenamietali, že by im nebol predložený ten záznam, ktorý by sa vecne dotýkal skutku uvedeného v bode 1/ napadnutého rozsudku. Signifikantnejšie je však to, že v odvolaní tvrdenú nezhodu prehrátého obrazového záznamu na hlavnom pojednávaní 29. mája 2012 (č.l. 2132-DVD záznam č. 4 z 22. júna 2011) so záznamom, ktorý bol obhajcom obžalovaného predložený 2. apríla 2012 obžalovaný X. Q. ale ani jeho obhajca JUDr. Várinský po vykonaní označeného dôkazného prostriedku na hlavnom pojednávaní nenamietal. Aj v prípade, že by k takej situácii skutočne došlo spomenutý úkon technickej povahy uskutočnenej 2. apríla 2012 by nemohol z hľadiska zodpovednosti zaťažiť členov senátu, lebo ho bezprostredne nevykonávali, vyjmúc situáciu, spočívajúcu v pokyne alebo príkaze požadovanú informáciu zatajiť, čo ale v posudzovanej veci nie je zistené a neexistuje ani len náznak možnosti takého konania. Právo na obhajobu v súvislosti so spomenutým dôkazným prostriedkom nemohlo byť porušené už tým, že predseda senátu prvostupňového súdu nevyhovel žiadosti obhajcov obžalovaného o vyhotovenie kópie tohto záznamu, a to ani v prípade neopodstatnenosti tohto odmietnutia, pretože tento dôkazný prostriedok bol v konaní pred súdom vykonaný a teda aj obhajobe známy s existenciou možnosti reagovať na vývoj dôkaznej situácie aj v závislosti od dôkazu vyplývajúceho z tohto dôkazného prostriedku.

Porušovanie prezumpcie nevinoty ako dôvod vylúčenia namietaných sudcov súdu prvého stupňa z vykonávania úkonov trestného konania bol uplatnený už na hlavnom pojednávaní 28. marca 2012 prostredníctvom obhajcu JUDr. Jána Smetanu vo vzťahu k členom senátu Mgr. Matelom kladeným otázkam na obžalovaného, ovšem po rozhodnutí predsedu senátu, že bude prehratý zvukový záznam z doterajšieho priebehu hlavného pojednávania v uvedený deň, obhajca po vykonaní tohto úkonu prehlásil, že netrvá aby o jeho námietke rozhodol senát, čo fakticky znamená uznanie vecnej neopodstatnenosti ním vznášanej námietky. Dôvod pre vylúčenie senátu prvostupňového súdu z vykonávania úkonov nie je preukázaný ani pokiaľ ide o spôsob a formu kladenia otázok svedkom, no zvlášť znalcovi prof. PhDr. Antonovi Heretikovi PhD., z ktorých malo byť každému jasné, že senát je presvedčený o jeho vine, hoci ešte nebolo ukončené dokazovanie. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní 24. apríla 2012 vyplýva, že počínajúc stranou 19 začal výsluch znalca členom senátu Mgr. Matelom s návetím, že bude klásť otázky dôležité pre prípadné uznanie viny ovšem pri rešpektovaní prezumpcie nevinoty. Obsah zápisnice o tomto hlavnom pojednávaní v prípade uvedeného člena senátu ale aj ďalších dvoch vôbec nedáva podklad pre záver o porušení prezumpcie nevinoty, pričom toto zistenie platí vo vzťahu k celému konaniu pred prvostupňovým súdom. Napokon žiadna námietka v tomto smere nebola obžalovaným či už samostatne alebo prostredníctvom obhajcu uplatnená, čo platí aj vo vzťahu k tvrdeniu o kladení sugestívnych a kapcióznych otázok v prípravnom konaní. Eventuálne nevhodné správanie sa predsedu senátu, či jeho členov, ktoré ale vo forme uvedenej v odvolaní nie je zachytené v zápisniciach o hlavnom pojednávaní samo osebe bez preukázania ďalších skutočností charakterizujúcich vzťah namietaných členov senátu k veci alebo k subjektom vymenovaných v § 31 ods. 1 Tr. por. nepredstavuje ani s prihliadnutím na teóriu „zdaní“ zákonný dôvod pre vylúčenie z vykonávania úkonov trestného konania, mohlo by však zakladať zodpovednosť disciplinárnu. Zápisnica o hlavnom pojednávaní z 20. apríla 2012 na strane 19, na ktorú sa obžalovaný konkrétne odvoláva obsahuje údaje o nevidení a nepočutí obhajcu JUDr. Smetanu v kontexte s okolnosťou, či svedkyňa Mgr. J. X. pri výsluchu plakala alebo nie, ktorá sa stala spornou, lebo predseda senátu uviedol, že on to nevidel a pokiaľ to videl a žiadal protokolovať obhajca JUDr. Smetana, predseda senátu konštatoval, že len pred chvíľou obhajca povedal, že nevidí a nepočuje. Uvedené nepredstavuje takú okolnosť, ktorá by zakladala dôvod na postup podľa § 31 ods. 1 Tr. por., pričom prvostupňový súd na hlavnom pojednávaní 29. mája 2012 v konečnom dôsledku rozhodol správne, keď o tam uplatnenej námietke nerozhodoval z dôvodov uvedených v § 31 ods. 6 Tr. por.

K porušeniu práva na obhajobu podľa zistenia odvolacieho súdu nedošlo ani v súvislosti s výsluchom svedka P. A. 5. augusta 2011. V čase vykonania tohto procesného úkonu obhajcami obžalovaného boli JUDr. Ľubomír Schweighofer, Mgr. Romana Paliderová a JUDr. Alexander Filo, ktorý plnú moc na zastupovanie obžalovaného predložil 5. augusta 2011. Žiadosť menovaného o preloženie termínu výsluchu svedka (z dôvodu kolízie s inou vecou) a tiež neprítomnosť (zo zdravotných dôvodov) o úkone upovedomenej obhajkyne Mgr. Romany Paliderovej neboli prekážkou vykonania nariadeného výsluchu svedka, lebo o tomto úkone bol riadne upovedomený aj obhajca JUDr. Ľubomír Schweighofer, ktorý sa síce na výsluch nedostavil ale vyšetrovateľovi ani neoznámil, že má prekážku

brániacu jeho účasti a z tohto dôvodu ani nežiadal o zmenu termínu výsluchu. Za tohto stavu vyšetrovateľ postupoval v súlade s ustanovením § 213 ods. 4 Tr. por., ktoré umožňuje vykonať nariadený úkon aj vtedy, ak sa obhajca alebo ním splnomocnený obhajca nedostaví. Tento postup je vylúčený len v prípade výsluchu obvineného za podmienky, že tento trvá na prítomnosti obhajcu. Pokiaľ má obžalovaný viac obhajcov ako tomu bolo v posudzovanom prípade z hľadiska možnosti výsluchu svedka aj bez prítomnosti obhajcu je postačujúce, že možnosti účasti na nariadenom úkone trestného konania boli dané aspoň u jedného z nich. Navyše svedok A. bol aj vo fáze prípravného konania vypočúvaný kontradiktórnym spôsobom za prítomnosti obhajcu JUDr. Fila, a preto sú neopodstatnenými námietky obžalovaného o porušení jeho obhajovacích práv.

Porušenie práva na spravodlivý proces v predsúdnej fáze trestného stíhania tým, že aj na svedka P. A. ako na jeden z kľúčových dôkazov vo vzťahu ku skutku v bode 1/ napadnutého rozsudku mal byť vyvíjaný psychický nátlak (aj pod hrozbou trestného stíhania) obžalovaný bez vecného základu opiera hypoteticky len o výpoveď svedkyne Mgr. J. X., ktorá na hlavnom pojednávaní uviedla, že postupy orgánov prípravného konania vo vzťahu k svojej osobe pociťovala ako určitú formu nátlaku, ovšem samotný svedok P. A. na hlavnom pojednávaní takú okolnosť jednoznačne vylúčil.

Výpovede tohto svedka, či už z 5. augusta 2011 alebo z hlavného pojednávania nemožno považovať za nepravdivé a nevierohodné len s poukazom na to, že v skorších výpovediach z prípravného konania neuvádzal motív konania obžalovaného (získanie peňazí) a ani to, že obžalovaný sa mu priznal k úmyselnému usmrteniu poškodeného. Nemožno prisvedčiť obhajobe obžalovaného, že svedok ako jeho priateľ ho vedome nepravdivo usvedčuje zrejme pod tlakom orgánov činných v trestnom konaní, lebo ak by zodpovedalo skutočnosti, že svedka informoval o usmrtení poškodeného nešťastnou náhodou, tento by nemal dôvod uvádzať opak a navyše priťažovať mu aj uvádzaním okolností o správaní sa obžalovaného k poškodenému počas jeho prevozu až do miesta konečného určenia a zároveň okolností, ktoré mohli zakladať prípadnú trestnú zodpovednosť svedka aj priamo v súvislosti so skutkom v bode 1/ v dôsledku odstraňovania niektorých vecných dôkazov (golfovej výstroje), čo malo smerovať k vytvoreniu podmienok pre páchatela aby unikol trestnej zodpovednosti. Nepochybne tej sa chcel obžalovaný zbaviť celkom, keď svoju obhajobu zakladal najskôr na tvrdení, že v kritický deň bol s poškodeným len v telefonickom kontakte ale fyzicky sa s ním nestretol (výpoveď obžalovaného v procesnom postavení podozrivého a výpoveď svedka F. K.) a až neskôr pre zjavnú neudržateľnosť ju zmenil na taktiež neakceptovateľnú verziu o usmrtení nešťastnou náhodou. V tomto smere rozhodujúcimi dôkazmi nie sú výpovede svedkov P. A., F. (a nie F. ako to nesprávne uvádza prvostupňový súd) B., T. B. a F. A., z ktorých ani jeden nebol priamym svedkom usmrtenia poškodeného JUDr. J. H. ale povahu jednoznačne usvedčujúcich dôkazov podľa zistenia odvolacieho súdu majú svedecké výpovede P. A. v spojitosti s obrazovým záznamom z 22. júna 2011 z bezpečnostnej kamery umiestnenej na budove Ministerstva životného prostredia, ktorý bol ako dôkaz vykonaný jeho prehratím na hlavnom pojednávaní a výpoveď znalca z odvetvia súdneho lekárstva MUDr. Jozefa Šidla CSc., čo sa týka strelných zranení na ľavej ruke poškodeného. Prvostupňovému súdu ale treba vytknúť, že uvedeným dôkazom nepochopiteľne nevenoval žiadnu pozornosť, z ktorých najmä spomenutý obrazový záznam na rozdiel od iných dôkazných prostriedkov je spôsobilý poskytnúť verný a neskreslený obraz o dokazovanej skutočnosti. Takú istú povahu majú aj na hlavnom pojednávaní prečítané záznamy o uskutočnenej telekomunikačnej prevádzke medzi obžalovaným a poškodeným, z ktorých sú podstatné údaje o ich komunikácii (nie ale aj jej obsahu, ktorý ani nebol dokumentovaný) dňa 22. júna 2011. Tie spoľahlivo stavajú do svetla nepravdivosti obhajobu obžalovaného, že za poškodeným sa po telefonickom kontakte poškodeného vydal až niečo pred 22.00 hod. na skútri z herne na Plynárenskej ulici v Bratislave, pretože podľa lokalizácie jeho hovorov boli tieto uskutočnené z oblasti pokrývajúcej Vajanského nábrežie a Šafárikovo námestie (zv. 5, č.l. 1466) a nie aj spomenutú herňu, pričom išlo o hovory o 21.16 hod. svedkovi A., o 21.17 hod. svedkyňi Mgr. J. X., o 21.22 hod. opäť svedkovi A., o 21.39 hod. poškodenému JUDr. J. H. Z obvodu bunky Pribinova poškodenému volal dňa 22. júna 2011 o 19.05 hod., pričom išlo o hovor v dĺžke 46 sekúnd. Uvedené zistenia vyvracajú obhajobu obžalovaného o zdržovaní sa v objekte herne, naopak preukazujú, že tento na poškodeného vyčkával v blízkosti miesta činu, čo dokumentuje už spomenutý obrazový záznam, ktorý zachytáva osobu pribiehajúcu k autu poškodeného z Vajanského nábrežia v čase keď sa tento približoval k svojmu

motorovému vozidlu a ukončil telefonický rozhovor (dokumentuje to aj zhasnutie svietiaceho displeja na mobilnom telefóne poškodeného), ktorým vzhľadom na zistené časové súvislosti bol rozhovor s obžalovaným o 21.39 hod. Ten istý obrazový záznam vôbec nezachytáva žiadny príchod motocyklistu ale ako už bolo uvedené len takmer bežiacu osobu z protihľej strany Vajanského nábrežia myslenej vo vzťahu k polohe zaparkovaného motorového vozidla poškodeného. Spomenutý obrazový záznam má však kľúčový význam v tom smere, že dáva jednoznačnú odpoveď na to, či k výstrelom zo samopalu vz. 61 (Škorpion) došlo nechcene alebo úmyselne, čo by vzhľadom na počet vystrelených rán a ich lokalizáciu bez akýchkoľvek pochybností svedčilo na priamy úmysel obžalovaného usmrtiť poškodeného.

Senát odvolacieho súdu po oboznámení sa so spomenutým dôkazom vykonaným na hlavnom pojednávaní konštatuje, že obrazový záznam bez toho, aby bol nejakým skreslený (napr. svetlami po ceste idúcich vozidiel) zachytil 8 až 10 zábleskov z priestoru motorového vozidla poškodeného s časovými rozstupmi. Toto zistenie vylučuje tvrdý náhodný výstrel dávkou, pretože pri tomto spôsobe strelby a pri použití zásobníku s kapacitou 10 nábojov by strelba prebehla ani nie v rozpätí jednej sekundy ako to konštatoval aj Ing. Miroslav Kopp vo svojom posudku a vo výpovedi na hlavnom pojednávaní. Za tejto situácie by poškodený nestačil vôbec reagovať a nastaviť v obrannom reflexe (viď výpoveď už spomenutého znalca MUDr. Šidla CSc.) ľavú ruku, na ktorej bol zistený priestrel tak, že vstrel sa nachádzal na chrbtovej strane ruky prirátenej k ústi hlavne zbrane.

Vzhľadom na uvedené dôkazy bol dôvodne zamietnutý návrh na vykonanie rekonštrukcie, pretože okolnosť usmrtenia poškodeného nešťastnou náhodou (neúmyselným spustením strelby) bola podľa zistenia odvolacieho súdu jednoznačne vylúčená.

Čin obžalovaného v bode 1/ má zreteľne identifikovaný motív, ktorý predstavuje snaha získať majetkový prospech. Uvedenú pohnútku obžalovaného jednoznačne preukazujú výpovede svedka P. A., pričom ako pravdivé nemožno akceptovať tvrdenie obžalovaného, že práve svedok sa mal obohatiť na úkor poškodeného prisvojením si jeho hodínok, pretože priznanie opaku a síce pravdivosti svedkovej výpovede aj v tejto okolnosti by znamenalo narušenie konzistentnosti obhajoby založenej na nešťastnej náhode. Prisvedčiť možno len úvahe odvolateľa, že zmocniť sa peňazí schovaných v motorovom vozidle by bolo možné aj bez kontaktu s poškodeným, no pokiaľ bolo preukázané, že obžalovaný osobný kontakt s poškodeným nástojčivo vyhľadával (podľa výpovedí svedkov - priateľov a spoluhráčov v pokri i bývalej manželky im poškodený uvádzal, že „Q.“ ho uháňa už asi dva týždne) je nutné vziať za preukázané, že pokiaľ obžalovaný priznal svedkovi A. usmrtenie kvôli peniazom, išlo o peniaze, ktoré mal poškodený pri sebe a nie údajne ukryté v motorovom vozidle. Okolnosť nosenia vysokého obnosu poškodeným vo vrecku nohavíc bola okruhu známych a priateľov poškodeného, s ktorými hrával poker známa a niet dôvodu pochybovať, že o tom mal vedomosť aj obžalovaný, pretože poškodený narábal s peniazmi tak neopatrne, že držbu veľkého množstva peňazí si musel všimnúť ktokoľvek v blízkosti poškodeného.

Taktiež treba pripustiť aj to, že poškodený „netlačil“ na obžalovaného, aby mu splatil dlh, ktorý bol v porovnaní s inými dlžníkmi poškodeného minimálny, ovšem skutok nebol ustálený tak, že obžalovaný nekonal v úmysle zbaviť sa svojho veriteľa, ale tak, že jeho cieľom bolo sa zmocniť vecí, ktoré mal poškodený pri sebe a na sebe. Doplnenie tejto okolnosti do skutku, ktorá nebola súčasťou obžaloby neznamena narušenie totožnosti skutku ako to namietal obhajca obžalovaného na verejnom zasadnutí odvolacieho súdu, pretože tým nedošlo ani k narušeniu totožnosti konania a ani následku. Prezentovaná solventnosť obžalovaného, ktorou sa tiež snažil spochybniť výpoveď svedka A. a aj zisťný motív ako základ protiprávneho konania, nie je namieste, pretože by nebol daný dôvod na pôžičky aj od svedka A. a na neplnenie záväzkov v súvislosti s nájmom domu a koniec koncov ani vo vzťahu k samotnému poškodenému. Predložené výpisy z účtu preukazujú nielen vklady ale aj výbery, pričom v konečnom dôsledku podľa predložených výpisov stav účtu obžalovaného bezprostredne pred spáchaním skutku v bode 1/ bol takmer nulový a teda v žiadnom prípade sa ním nepotvrdila obhajoba obžalovaného o jeho dostatočnom materiálnom zabezpečení.

Odôvodnenie napadnutého rozsudku čo sa týka existencie zisťného motívu je síce ambivalentné, keď prvostupňový súd na jednej strane (v zhode s dôvodmi obžaloby) uvádza, že taký motív nie je jednoznačne preukázaný, ale na strane druhej vychádzajúc z výpovede svedka A. správne uzavrel, že obžalovaný si ponechal nielen hodinky, ale aj finančnú hotovosť, ktorú podľa vykonaného dokazovania mal poškodený vždy pri sebe a tak, že záver tohto súdu v tomto smere nie je arbitrárny ako to namieta obžalovaný, ale vychádza z logického hodnotenia vykonaných dôkazov. Vierohodnosť výpovede svedka A. sa obžalovaný snažil spochybniť aj tým, že svedok nevypovedal pravdu ohľadom odstránenia samopalu, ktorým bol poškodený usmrtený, poukazujúc na zistenia znalca z odboru chémie, podľa ktorého na rukáve košele svedka boli zistené povýstreľové splodiny, čím sa malo vyvrátiť tvrdenie svedka, že so zbraňou nebol v kontakte. Obhajoba však opomína tú časť výpovede Ing. Róberta Vargu na hlavnom pojednávaní, podľa ktorej mohlo ísť aj o druhovú zhodnosť, čo znamená, že zistené splodiny nemuseli mať pôvod vo vražednej zbrani. Napokon svoju obhajobu v tomto smere spochybnil sám obžalovaný, keď vo vzťahu k bodu 3/ rozsudku urobil na hlavnom pojednávaní vyhlásenie, že je vinný, teda akceptoval aj konštrukciu skutku v obžalobe, ktorá zahŕňala zistenie, že to bol on (a nie svedok A.), ktorý odhodil samopal do Drženického rybníka.

Čo sa týka právneho posúdenia skutku v bode 1/ napadnutého rozsudku prvostupňový súd postupoval v súlade so zákonom iba do tej miery, keď konanie obžalovaného X. Q. posúdil ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. v jednočinnom súbehu so zločinom neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla podľa § 216 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 Tr. zák., s poukazom na § 140 písm. c/ Tr. zák. Vo vzťahu k obzvlášť závažnému zločinu úkladnej vraždy ale právne posúdenie urobené prvostupňovým súdom opomína zmenu v skutkových zisteniach oproti obžalobe v tom smere, že obžalovaný poškodeného úmyselne usmrtil z pohnútky obohatiť sa vecami, ktoré mal poškodený pri sebe a na sebe. Toto zistenie naplňa okolnosť podmieňujúcu použitie vyššej trestnej sadzby, uvedenú v § 144 ods. 2 písm. f/ Tr. por., a preto pri správnom použití zákona malo byť konanie obžalovaného okrem už spomenutého zločinu neoprávneného používania cudzieho motorového vozidla aj ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1, ods. 2 písm. f/ Tr. zák., pretože okolnosť podmieňujúca použitie vyššej trestnej sadzby, spočívajúca v úmysle páchatel'a získať úkladnou vraždou majetkový prospech, uvedená v § 144 ods. 2 písm. f/ Tr. zák. nie je totožná so znakom základnej skutkovej podstaty „vopred uvážená pohnútku“, takže tomuto právnomu posúdeniu nebráni zákaz dvojitého pričítania vyjadrený v § 38 ods. 1 Tr. zák. Na uvedené pochybenie pri právnom posúdení odvolací súd len poukazuje, pretože je neodstrániteľné v dôsledku zákazu „reformatio in peius“ vyjadreného v ustanovení § 322 ods. 3 Tr. por., keďže odvolanie proti prvostupňovému rozsudku podal len obžalovaný.

K pochybeniu v právnom posúdení došlo aj čo sa týka konania obžalovaného uvedeného v bode 3/ napadnutého rozsudku v tom zmysle, že tam uvedené konanie bolo považované za samostatný skutok a nie za súčasť skutku uvedeného v bode 1/, v dôsledku čoho by mal byť potom vylúčený jednočinný súbeh trestných činov nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1 (a nie aj nesprávne podľa písm. a/ ako je to uvedené v napadnutom rozsudku) a podľa § 295 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. s trestnými činmi uvedenými v bode 1/.

Obžaloba a zrejme aj prvostupňový súd vychádzali z rozhodnutia najvyššieho súdu publikovaného v Zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod č. 53/2006 podľa ktorého konanie spočívajúce v zadovážení si strelnej zbrane (tu hromadne účinnej zbrane) a v jej prechovávaní bez povolenia nie je ani sčasti totožné s konaním páchatel'a, ktorý uvedenú zbraň neskôr použije na úmyselné usmrtenie iného, a preto uvedené konania nemožno považovať za jediný skutok vykazujúci znaky viacerých trestných činov spáchaných v jednočinnom súbehu.

Najvyšší súd v predmetnej veci vo vzťahu k citovanému rozhodnutiu zastáva oponujúci právny názor spočívajúci v nasledovnom:

Dokonaním trestných činov podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a podľa § 295 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. teda zadovážením si hromadne účinnej zbrane a streliva bez povolenia bol vyvolaný protiprávny stav, spočívajúci v ich držbe. Počas udržiavania protiprávneho stavu, a to nelegalizovanou držbou týchto vecí

sú dotknuté trvacie trestné činy stále páchané. Ak počas tejto držby dôjde k aktívnemu použitiu zbrane (a teda aj streliva) na úmyselné usmrtenie iného, v tejto fáze sa konanie páchatel'a zjednocuje a spôsobuje rôzne následky vo vzťahu k odlišným objektom chráneným rôznymi ustanoveniami Trestného zákona. Tomu potom prislúcha právne posúdenie skutku ako jednočinného súbehu trestných činov. Okolnosť, že trestné činy podľa § 294 ods. 1 Tr. zák. a podľa § 295 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. začali byť páchané skôr ako obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy na jednočinnosti súbehu týchto trestných činov nič nemení, a to práve preto, že protiprávny stav založený nedovoleným ozbrojením sa páchatel'a stále trval.

Z uvedeného potom odvodene vyplýva, že prvostupňový súd o tom istom skutku zároveň nemohol prijať vyhlásenie obžalovaného, že je nevinný (bod 1) a zároveň že je vinný (bod 3). Na tento procesne nesúrodý, ale aj hmotnoprávne nesprávny postup odvolací súd len upozorňuje, lebo dokazovanie v súvislosti s nedovoleným ozbrojovaním sa obžalovaného bolo v skutočnosti vykonané v súvislosti s bodom 1/ obžaloby, a preto aj skutkové zistenia, ktoré sú nesprávne uvedené ako samostatný skutok v bode 3/ majú svoj vecný základ. Čo sa týka nesprávneho právneho posúdenia konania v bode 3/ v tom zmysle, že nejde o jednočinný súbeh s trestnými činmi uvedenými v bode 1/ toto vôbec nemalo vplyv na trestnosť obžalovaného, a preto naň odvolací súd len poukazuje bez potreby reparácie tohto pochybenia.

Náprava by bol ovšem nevyhnutná ak by malo dôjsť pri ukladaní trestu k použitiu asperačnej (zostrujúcej) zásady, ktorá prichádza do úvahy v prípade viacčinného súbehu trestných činov uvedených v § 41 ods. 2 Tr. zák. Hoci podmienky pre použitie tejto zásady by boli splnené už uznaním obžalovaného za vinného z dokonaného obzvlášť závažného zločinu v bode 1/ a z prípravy na taký zločin v bode 2/ jej aplikácia je v konečnom dôsledku vylúčená ustanovením § 38 ods. 8 Tr. zák. veta druhá, podľa ktorej zníženie hornej hranice alebo zvýšenie dolnej hranice zákonom ustanovenej trestnej sadzby sa nepoužije v prípadoch, keď v osobitnej časti zákona je ustanovený iba trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov alebo doživotie, čo platí pre prerokúvanú vec.

Za nedôvodné považuje najvyšší súd odvolacie námietky obžalovaného v celom rozsahu vo vzťahu k výroku o vine v bode 2/.

Dosiahnutie kontradiktórneho výsluchu svedkov T. B. a F. A. na hlavnom pojednávaní vzhľadom na ich postoj (odmietnutie výpovede z dôvodu obavy o zdravie a život svoj a svojich blízkych) nebolo možné zabezpečiť ani uložením poriadkovej pokuty a tiež nie postupom podľa § 262 Tr. por., keďže svedkami deklarovaný dôvod odmietnutia výpovedí nebol preukázaný. Za tohto stavu potom prichádzalo do úvahy len prečítanie ich skorších výpovedí, urobených vo vzťahu ku skutku v bode 2/ po vznesení obvinenia obžalovanému, a to z dôvodu, že svedkovia bez oprávnenia odmietli na hlavnom pojednávaní vypovedať (§ 263 ods. 3 písm. c/ Tr. por.) Zjavne nesprávna argumentácia v napadnutom rozsudku, že označení svedkovia využili svoje právo odprieť vypovedať podľa § 130 Tr. por. na opodstatnenosti čítania výpovedí označených svedkov však nič zmeniť nemôže.

Z hľadiska vecného apriori nehodnovernosť výpovedí svedkov nemožno založiť len na tom, že nejde o bezúhonné osoby. Podľa zistenia odvolacieho súdu najmä výpoveď svedka F. A., ktorý pripravovanú protizákonnú aktivitu oznámil väzenským orgánom v kontexte s obsahom písomností vydaných svedkyňou Mgr. J. X., výpoveďou tejto svedkyne aj na hlavnom pojednávaní vyvracia obhajobu obžalovaného, že len „naoko“ pristúpil na hru svedka T. B. a že nemal žiadny úmysel odstrániť svedka P. A.. Písomnosti vydané svedkyňou X. v skutočnosti neobsahovali pokyny na likvidáciu spomenutého svedka ale boli súčasťou prípravného konania tak ako ho opísal svedok A.. Ich obsahom bola pripravená výpoveď pre svedka P. „A.“, ktorý podľa výpovedí svedkov A. a B. mal svojou výpoveďou podporiť vykonštruovanú obranu obžalovaného a tiež odkaz pre A. (A. A.), aby „upratal“ svedka A., pričom tento odkaz s upozornením v španielčine, aby neurobil žiadnu chybu, ktorú mal ovládať svedok B. a svedok A. (no user ni un culpa) zároveň obsahoval údaje o bydlisku svedka A. a aj o motorovom vozidle ním používanom, vrátane uvedenia evidenčného čísla. Tieto písomnosti nemala svedkyňa X. odovzdať pri návšteve matky svedka B. v Bánovciach nad Bebravou ale ich mala poslať poštou na adresu jeho bývalej manželky. Účelom spomenutej návštevy bolo podľa svedka A. dosiahnuť, aby matka svedka B.

vypovedala v jeho prospech, čím sa mala dosiahnuť prepustenie svedka B. z väzby. Ten mal potom pripravovanú záležitosť vybavovať osobne.

Pasivita svedkyne X. v dôsledku obavy, že je sledovaná policajnými orgánmi (viď výpoveď svedka A.) a okolnosť prezradenia pripravovaných protizákonných aktivít svedkom A. zmazali možnosť rozvinutia prípadného konania smerujúceho k usmrteniu svedka P. A. do ďalšieho štádia. Je celkom neprijateľná obhajoba obžalovaného, že písomnosti vydané svedkyňou X. tejto odovzdal preto, že ich pred jej návštevou nestačil zlikvidovať tak ako všetky predchádzajúce poznámky a že zlikvidovať ich mala svedkyňa. Pôvodne ich mala odoslať, čo priznala aj na hlavnom pojednávaní. Následný pokyn na likvidáciu týchto písomností nemožno považovať za dobrovoľné upustenie od ďalšieho konania smerujúceho k spáchaniu zločinu, znamenajúce inak zánik trestnosti prípravy, pretože k nemu došlo evidentne za situácie keď už bolo prípravné konanie prezradené, čo v konečnom dôsledku nemožno kvalifikovať inak ako pokus o odstránenie časti dôkazov svedčiacich v neprospech obžalovaného. Vzhľadom na uvedené potom právne posúdenie skutku v bode 2/ ako prípravy na obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 13 ods. 1, § 144 ods. 1, 2 písm. d/, e/ Tr. zák. s poukazom na ustanovenia § 139 ods. 1 písm. e/ a § 140 písm. c/ Tr. zák. je v súlade so zákonom.

Dôvodné je však odvolanie obžalovaného proti výroku o uloženom treste odňatia slobody na doživotie, keďže podľa zistenia odvolacieho súdu pre jeho uloženie nebola splnená zákonná podmienka uvedená v § 47 ods. 1 písm. b/ Tr. zák.

Záver o tom, že nie je nádej, že by páchateľa bolo možné napraviť trestom odňatia slobody do dvadsaťpäť rokov je právnou otázkou, ktorej riešenie patrí do právomoci súdu. Na tom nič nemení skutočnosť, že súd vychádza aj zo znaleckého posudku znalca z odboru zdravotníctva, odbor psychológia, odvetvie klinická psychológia dospelých, ktorého úlohou je na podklade určenia osobnostných, symptomatických (kriminogénnych) a spoločenských (sociálnych) faktorov poskytnúť súdu podklady pre vyhodnotenie resocializačnej prognózy páchateľa. Formuláciou podmienky „nie je nádej“ zákon stanovuje, že nestačí nedostatok istoty, že sa páchateľ napraví trestom kratšieho trvania ale naopak, vyžaduje sa rozumná istota, vychádzajúca zo súčasných znalostí o možnosti napraviť páchateľa trestom odňatia slobody časovo obmedzeným na dobu do dvadsaťpäť rokov.

Napriek viacerým faktorom limitujúcim možnosť resocializácie obžalovaného (abnormná štruktúra osobnosti, napojenie na kriminálne zázemie, vyšší stredný vek, kedy nie je realistické očakávať náhlu zmenu hodnôt a postojov) nemožno uzavrieť ani s prihliadnutím na posudok znalca z odboru psychológia, odvetvia klinická psychológia dospelých prof. PhDr. Antona Heretika PhD. a kriminogénnu determináciu obžalovaného, ktorý bol iba jedenkrát postihnutý nepodmienečným trestom odňatia slobody, a to za trestné činy majetkovej povahy (zo spomenutých 6tich odsúdení v napadnutom rozsudku), že existuje rozumná istota o nemožnosti nápravy obžalovaného trestom odňatia slobody na dobu do dvadsaťpäť rokov.

Vzhľadom na toto zistenie potom prvostupňový súd pochybil, keď uložil obžalovanému X. Q. hrnný a súhrnný trest odňatia slobody na doživotie. Odvolací súd preto podľa ustanovení uvedených vo výrokovej časti tohto rozsudku zrušil rozsudok súdu prvého stupňa vo výroku o treste a sám rozhodol tak, že obžalovanému uložil podľa § 144 ods. 2 Tr. zák., s poukazom na ustanovenie § 38 ods. 8 Tr. zák., veta posledná a s použitím § 41 ods. 1 a § 42 ods. 1 Tr. zák. úhrnný a súhrnný trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov pri súčasnom zrušení výroku o treste v právoplatnom rozsudku Okresného súdu Bratislava III zo 7. júna 2012, sp. zn. 46 T 27/2007 ako aj všetkých ďalších rozhodnutí na zrušený výrok obsahovo nadväzujúcich, ak vzhľadom na zmenu, ku ktorej došlo zrušením, stratili podklad. Takým výrokom nie je výrok v citovanom rozsudku Okresného súdu Bratislava III o odkázaní poškodenej spoločnosti ARES Security s.r.o. so sídlom Bratislava, Seberíniho 9 s nárokom na náhradu škody na občianske súdne konanie, a preto na rozdiel od prvostupňového súdu, odvolací súd výrok totožného obsahu neurobil, keďže pri ukladaní súhrnného trestu taký výrok z iného rozsudku nemohol byť vôbec zrušený.

Rovnako ako súd prvého stupňa aj najvyšší súd obžalovaného pre výkon uloženého trestu zaradil do ústavu na výkon trestu s maximálnym stupňom strázenia a to podľa § 48 ods. 3 písm. b/ Tr. zák., keďže je páchatelom obzvlášť závažného zločinu.

V dôsledku zmeny trestu odňatia slobody na doživotie na trest odňatia slobody na dvadsaťpäť rokov uložil odvolací súd obžalovanému podľa § 76 ods. 1 Tr. zák. obligatórne ochranný dohľad v rozsahu uvedenom v § 77 ods. 1 písm. a/ až c/ Tr. zák. v maximálnej výmere 3 (tri) roky s ohľadom na závažnosť ním spáchanej trestnej činnosti.

Odvolacie námietky obžalovaného spočívajúce v tom, že právni nástupcovia poškodeného JUDr. J. H. neuplatnili nárok na náhradu škody riadne a včas (v zmysle § 46 ods. 3 Tr. por. najneskoršie do skončenia vyšetrovania alebo skráteného vyšetrovania) sú neopodstatnené, pretože A. H. tak preukázateľne urobila už v rámci svojej výpovede 5. decembra 2011 (č.l. 313) a Mgr. F. H. pri preštudovaní spisu 9. decembra 2011 (č.l. 1861). Pritom je zrejmé, že nárok na náhradu škody vo výške 30 000 eur, ktorý bol neskôr v súdnom konaní splnomocnencom poškodených upravený na sumu 15 969,29 eur pozostával z nákladov na pohreb poškodeného a náhrady poškodených či odcudzených vecí poškodeného.

Súd prvého stupňa však pochybil, keď neskúmal s prihliadnutím na ustanovenia § 442 ods. 1 a § 443 Občianskeho zákonníka, či požadovaná výška náhrady škody vo vzťahu k zničenému resp. poškodenému mobilnému telefónu zn. Věta 6156 eur a odcudzeným hodinkám zn. Zenith 8205 eur je opodstatnená. Podľa prvého z uvedených ustanovení sa uhrádza skutočná škoda. Ňou sa rozumie predovšetkým majetková ujma spočívajúca v zmenšení majetku poškodeného. Pri určení výšky škody sa podľa § 126 ods. 1 Tr. zák. vychádza z ceny, za ktorú sa vec, ktorá bola predmetom útoku, v čase a mieste činu obvykle predáva. Splnomocnenec poškodených predložil (č.l.1993) len potvrdenie o nadobúdacej cene uvedených vecí, bez toho aby z neho bolo zistiteľné, kedy hodinky a mobilný telefón boli kúpené. Nadobúdaciú cenu by bolo možné považovať za skutočnú škodu vtedy, ak by označené veci boli zničené alebo odcudzené bezprostredne po ich kúpe. Ak však išlo o veci už používané, ich hodnota bola iná, nižšia oproti cene za ktorú boli nadobudnuté. Táto okolnosť nebola predmetom dokazovania, a preto prvostupňový súd nemal podklady pre záver, že vo vzťahu k uvedeným dvom veciam vznikla škoda v uplatňovanej výške.

Súd prvého stupňa pochybil aj v tom, keď od požadovanej náhrady pohrebných nákladov neodpočítal pohrebné v sume 79,67 eur (§ 449 ods. 2 Občianskeho zákonníka) uhradzované podľa predpisov o nemocenskom poistení, konkrétne zákona č. 238/1998 Z.z. v znení neskorších predpisov o príspevku na pohreb.

Podľa zistenia odvolacieho súdu bol preukázaný nárok na náhradu škody v sume 1528,62 eur pozostávajúci z preukázaných a primeraných nákladov pohrebu znížených o spomenuté pohrebné. Preto po zrušení napadnutého rozsudku aj vo výroku o náhrade škody najvyšší súd uložil obžalovanému povinnosť nahradiť právnym nástupcom poškodeného JUDr. J. H.kodu v tejto výške a z už spomenutých dôvodov ich podľa § 288 ods. 2 Tr. por. so zvyškom nároku na náhradu škody odkázal na občianske súdne konanie.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný ďalší riadny opravný prostriedok.